

[Forsvarsministeren.]

ophøjes til et helligt Dogme, vi maa altid se, hvad det er for et Samfund, man lever i, og man kan ikke altid paaberaabe sig, hvilke Rettigheder man har, man maa ogsaa stadig huske paa de Pligter, man har. Det er meget uheldigt, hvis alt for mange Politikere — og jeg synes, det ærede Medlem er ved at høre med til dem — i en Sag som denne altid taler om Rettighederne, men stadig glemmer Pligterne, som ogsaa de unge, der lever indenfor det danske Samfund, har. I det hele taget er der saa meget, vi maa finde os i; der er mange forskellige borgerlige Ombud, som de enkelte ikke kan blive fri for, selv om de gerne vilde, fordi vi stiller det Krav til dem, at de, naar de bor i det danske Samfund, maa finde sig i at efterkomme de Love, der bliver givet fra Rigsdagens Side.

Endelig er der ogsaa i Forbindelse med det her rejste Spørgsmaal den Ting at bemærke, at vi har en Ventil med Hensyn til de unge, som mener, at de af Samvittighedsgrunde ikke kan være Soldater i den danske Hær, idet der for nogle Aar siden blev gennemført en Lov, hvorefter de, der af Samvittighedsgrunde ikke mener at kunne være Soldater, kan aftjene deres Værnepligt ved civilt Arbejde.

Vi har tidt her i den danske Rigsdag været inde paa det Spørgsmaal; og det ærede Medlem Hr. P. Munch, som ogsaa paa dette Omraade har været Spaamand, udtalte ved en vis Lejlighed, at der efterhaanden vilde blive uhyre mange, som ikke vilde aftjene deres Værnepligt paa regulær Vis, men vilde aftjene den ved civilt Arbejde. Jeg var saa sent som i Gaar ude at se paa disse Arbejdere, som er beskæftiget med Skovarbejde og paa den Vis aftjener deres Værnepligt. Der var kun een Mand derude; om Eftermiddagen, netop da jeg var derude, kom der een til, saa at der i Øjeblikket er to. Dette viser, at Samvittighederne egentlig har det ganske godt i Øjeblikket, og jeg er tilfreds med her at kunne meddele, at det ærede Medlem Hr. P. Munch ogsaa paa dette Omraade har taget fejl i sin Spaadom.

Naturligvis, hvis der kommer en stærk Agitation, hvis der er mange, som agiterer i de unges Kreds om, at de under ingen Omstændigheder maa blive Soldater, er det muligt, vi kan komme ind i en Periode, hvor der bliver nogle flere, som ikke paa regulær Vis vil aftjene deres Værnepligt, men foretrækker at aftjene den ved civilt Arbejde i Grib Skov. Men i Øjeblikket er der som sagt kun to.

Af de Udtalelser, jeg har fremsat —

og jeg kan henvise til tidligere Udtalelser — vil man forstaa, at jeg for mit Vedkommende ikke kan medvirke til, at Lovforslaget ophøjes til Lov, men tværtimod til sin Tid maa anmode om, at det bliver forkastet.

Ordføreren for Forslagsstillerne (*Axel Dam*): Det glæder mig for saa vidt, at den højtærede Forsvarsminister synes at være stærk Frygt for, at en Folkeafstemning skulde gaa den almindelige Værnepligt imod, hvis Spørgsmaalet blev sendt ud til Folket.

Den højtærede Minister gik lidt udenfor selve Lovforslaget, der handler om Folkeafstemning, og omtalte selve Spørgsmaalet om Værnepligt, jeg maa vel saa have Lov til at gøre det samme. Den højtærede Minister talte om, hvorledes Mandskabet skulde tilvejebringes for ikke at blive klassepræget eller hvervet. Der maa dog vel være saa megen Forsvarsvillie i Landet, at en Mængde unge Mennesker ønsker frivilligt at uddanne sig til Forsvaret, og man kunde saa mellem dem foretage en Lodtrækning, hvorved man fik det Antal, man mente man behøvede, og Lodtrækningen vilde medføre, at det ikke blev nogle ganske bestemte Klasser af Mennesker, men at der blev taget baade Grever og alle andre, som meldte sig af Fædrelandskærlighed.

Det er det mest tiltalende og demokratiske, sagde Ministeren, at alle er lige for Loven. Ja, men det er jo aldeles ikke Tilfældet nu. Vi har aldeles ikke almindelig Værnepligt; for det første er mere end Halvdelen af Vælgerne fritaget for denne Pligt, nemlig Kvinderne, og dernæst mange af de øvrige unge Mennesker, fordi man ikke har Brug for dem.

At Ophævelsen af den almindelige Værnepligt skulde medføre Forhøjelse af Militærudgifterne — ja, det kommer vel an paa, hvordan man ser paa det. Det er naturligvis billigere for Statskassen at tvinge Menneskene til at gøre det næsten gratis, og maaske de endda i Tjenestetiden maa sætte til af det, de har erhvervet gennem privat Virksomhed, eller maa modtage Hjælp og Tilskud af deres Familie. Det er selvfølgelig billigere for de øvrige Skatteydere, men det er at lægge en væsentlig økonomisk Byrde foruden den personlige Byrde over paa de forholdsvis faa, som udtages. At det er billigere, kan jeg altsaa ikke indrømme, undtagen for saa vidt som det naturligvis er billigere at stjæle nogle Varer end at købe og betale dem.

At vore Repræsentanter i Rigsdagen skulde være valgt til at handle paa Vælgerens